Súd:	Krajský súd Trenčín
Spisová značka:	6Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3511211400
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Sopková
ECLI:	ECLI:SK:KSTN:2023:3511211400.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Sopkovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a Mgr. Ivany Šlesarovej
v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C., A., D. E. XXXX,
F. G., zastúpený JUDr. Vladimírom Fraňom, advokátom so sídlom
Nové Mesto nad Váhom, Haškova 18, IČO: 37 918 460, proti žalovaným: 1/ H. I.,
nar. XX.XX.XXXX, J. A. J. K., K. XXX/XX, zastúpený
Mgr. Julianou Sumkovou, advokátkou so sídlom Nové Mesto nad Váhom, Weiseho 16A, IČO: 42 376 971 a 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava – mestská časť Staré Mesto, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o zaplatenie 50.000,- eur, o odvolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7C/235/2011-653 zo dňa
28. apríla 2023, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I.
m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2 500,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich v rozsahu plnenia zaniká povinnosť plniť druhého žalovaného a vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

II. Žalobcovi sa proti žalovaným 1/, 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie v záhlaví identifikovaným (v poradí druhým) rozsudkom výrokom I. uložil žalovaným 1/, 2/ spoločne a nerozdielne povinnosť zaplatiť žalobcovi 7 000,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhého a vo zvyšku (o zaplatenie 43 000,- eur) výrokom II. žalobu zamietol. Výrokom III. rozhodol, že žalobcovi priznal voči žalovaným 1/, 2/ nárok náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy a výrokom IV. žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcovi nárok náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie popísal skutkové okolnosti, zistené z vykonaného dokazovania: dňa 13.07.2009 v čase o 13.00 hod. viedol žalovaný 1/ nákladné motorové vozidlo A. L., EČV:J. XXX L. po miestnej komunikácii označenej ako vedľajšia cesta v smere od obce A. M. J. J. A. J. K., pričom pri vjazde na trojramennú križovatku s cestou I/54 v km 159,600, v k.ú. N. A. M., nedal v rozpore so svojou zákonnou povinnosťou vyplývajúcou mu z § 20
ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, prednosť v jazde motocyklu zn. O. XXX, EČV: XXXXXX, MPZ „P.“, ktorý viedol vodič A. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobca), jazdiaci po ceste I/54, označenej ako hlavná ceste v smere od J. A. J. K. na hraničný prechod s Českou republikou, v dôsledku čoho došlo k ich

zrážke, pri ktorej žalobca utrpel zlomeninu strednej časti vretennej kosti na oboch horných končatinách s posunom kostných úlomkov, zlomeninu veľkého hrboľa ramennej kosti vpravo s pohmoždením okolitých mäkkých tkanív, poškodenie nervového zväzu pravej hornej končatiny,
dvojdobú ruptúru sleziny, otras mozgu, ktoré si vyžadujú hospitalizáciu a liečenie
s práceneschopnosťou a obmedzením v obvyklom spôsobe života. Dňa 13.05.2010 bol žalovaný 1/ rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 1T/51/2010-176 uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. l, ods. 2 písm. a) Trestného zákona
v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 /dvanásť/ mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 24 /dvadsaťštyri/ mesiacov. Ďalej mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá každého druhu v trvaní 12 /dvanásť/ mesiacov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku bol poškodený žalobca odkázaný so svojim nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.05.2010. Motorové vozidlo, s ktorým žalovaný 1/ spôsobil vyššie uvedenú dopravnú nehodu nebolo jeho vlastníctvom, ale majetkom fyzickej osoby - podnikateľa s obchodným menom Q. E. - R., so sídlom XXX XX A. M., D. J. F. XXX, IČO: XX XXX XXX a bolo v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkou, na základe zmluvy č. 80800578080/00010 zo dňa 21.12.2006 povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/. Žalobca je od 16.06.2010 invalid s tým, že podľa posudku
o invalidite má pokles pracovnej schopnosti 35 %. Na základe rozhodnutia Českej správy sociálního zabezpečení zo dňa 04.10.2010 mu bol priznaný invalidný dôchodok pre invaliditu prvého stupňa vo výške 4.785,-CZK mesačne. Zranenia, ktoré žalobca utrpel pri uvedenej dopravnej nehode, výraznou mierou zasiahli do žalobcovho života, jednak ovplyvnili značne jeho pracovné uplatnenie a možnosť dosiahnuť primeraný zárobok na vedenie plnohodnotného života a jednak trávenie voľného a súkromného času. Pred dopravnou nehodou aktívne aj rekreačne športoval, čo v dobe podania žaloby bolo nezlučiteľné so žalobcovým telesným postihnutím, postupne sa snažil vrátiť k niektorým športom. Následky na zdraví mali vplyv aj na jeho partnerský vzťah, ktorý pod ich vplyvom, ako aj pod vplyvom ich liečenia a rehabilitácie bol ukončený (po dopravnej nehode stratil svoju vtedajšiu priateľku I. S., ktorá mu povedala že s mrzákom a s takým človekom nebude). Zranenia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, sú na ňom vidieť na prvý pohľad. Žalobca nie je schopný podať pri zvítaní pravú ruku, ktorú si musí do vzpriamenej polohy dávať pomocou ľavej ruky. V letnom, resp. teplejšom období nemôže nosiť odev s krátkym rukávom, nakoľko sa za zranenia, ktoré sú veľmi viditeľné hanbí. Všetky spýtavé ohľady ľudí, ktoré reagujú na viditeľné známky jeho zranení, ho trápia. Všetky uvedené následky na jeho zdraví mu po psychickej stránke veľmi ubližujú, žalobca nimi trpí, ako mladý človek sa s nimi doposiaľ nevyrovnal a spôsobujú mu skutočne veľkú traumu. Nie je predpoklad, že by sa tento stav do budúcnosti zmenil k lepšiemu a žalobca sa bude musieť postupne so všetkými následkami
a obmedzeniami vyrovnať, čo nebude ľahké (tieto skutočnosti vyplývajú z výpovede žalobcu, jeho matky, súčasnej priateľky, ako aj z lekárskych správ psychológa). S poškodením zdravia spôsobeným uvedenou dopravnou nehodou sú naviac spojené zvýšené finančné výdavky na neustále potrebnú rehabilitáciu. Pred nehodou vykonával profesiu obchodného zástupcu, jazdil na služobné cesty, obsluhoval vysokozdvižný vozík, rozvážal náklad nákladným autom, pomáhal v dielni, na páse a lise. V predchádzajúcom zamestnaní bol všestranný. Po nehode
a ukončení práceneschopnosti musel nastúpiť na iné pracovné zaradenie a vykonával prácu na polovičný úväzok ako pomocná sila v administratíve, v kancelárii, čo ho dodnes osobne nenapĺňa. S tým je súčasne spojené i menšie finančné ohodnotenie žalobcu. Predtým zarobil okolo 40.000,- až 50.000,- CZK, v súčasnosti je to približne 16.000,- CZK. Žalobcovi sa podstatne znížila životná úroveň. Z dôvodu, že pokles jeho pracovnej schopnosti dosahuje výšku 35 %, nespĺňa podmienky na priznanie úrazovej renty podľa zákona č. 461/2003 Z.z.
a preto ani na poskytnutie náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa § 447 Občianskeho zákonníka. Z Pracovného posudku zamestnávateľa žalobcu K. N. zistil, že žalobca pracuje vo firme od 16.07.2021 ako administratívny pracovník. Vo firme si prešiel takzvaným pracovným kolečkom, kde si vyskúšal prácu na dielni, vo výrobe, jazdenie s vysokozdvižným vozíkom, administratívnu prácu. Po vyskúšaní týchto pracovných činností sa zamestnávateľ rozhodol žalobcu zamestnať na pozícii administratívny pracovník. Vzhľadom k telesnému postihnutiu žalobcu je pre neho táto telesne kľudná pracovná pozícia najvhodnejšia. Žalobcu pracuje zodpovedne a svedomito. Bohužiaľ aj cez jeho snahu a úsilie sa stáva, že často zabúda pracovné úlohy, kedy zamestnávateľ musí zamestnancovi žalobcovi všetko opakovať a pripomínať. Musel si nájsť zvláštny individuálny prístup k spolupráci. Zdravotný stav žalobcu nie je ideálny, viditeľne

a poznateľne málo používa ochrnutú ruku, trpí bolesťami, ktoré ovplyvňujú jeho každodenný život, je často chorý a trpí silnou únavou, bolesťami hlavy vďaka zlej imunite, kvôli odstránenej slezine. Jeho pracovné nasadenie je teda veľmi negatívne ovplyvnené. Žalobcu nejakú dobu zamestnával pred rokom 2009, kedy jeho pracovné výkony boli úplne iné, zvládal nadštandardne všetky pracovné úlohy na dielni, vo výrobe, riadení vysokozdvižného vozíka. Nezabúdal, netrpel bolesťami, všetko zvládal na výbornú a bol pre zamestnávateľa tou najlepšou a najvhodnejšou pracovnou silou a pomocou vo firme. Zo Správy klinického psychológa A. T., T. zo dňa 01.07.2022 - vyšetrenie duševného stavu žalobcu vyplynulo, že sa jedná o 37 ročného muža, účastníka (poškodeného dopravnou nehodou
v roku 2009). Následky nehody na zdraví posudzovaného mali a majú priamy dopad na jeho duševný stav. Kvôli následkom nehody musel posudzovaný podstatným spôsobom obmedziť svoj doterajší životný štýl ako v oblasti pracovného uplatnenia, tak v oblasti osobného.
V zamestnaní pracuje na skrátený úväzok a s obmedzením na administratívne činnosti.
V osobnom živote musel obmedziť záujmy týkajúce sa športu a aktívneho trávenia času. Je zvýšene unavený, pri fyzickej námahe sa dostavujú bolesti. Prechodne máva poruchy spánku súvisiacich s bolesťami. Trvale poškodenie zdravia s dopadom na imunitu u neho pôsobia úzkosť s možnými ďalšími scenármi choroby. Jeho menšie pracovné uplatnenie, menšia výkonnosť a menšia schopnosť zaopatriť blízkych, spoločne s jeho fyzickým hendikepom dávajú základ pre pocit hanby a vlastnej neadekvátnosti. Je to dôvod prečo posudzovaný doposiaľ nevyhľadal odbornú pomoc psychológa či psychiatra, nechcel si subjektívne pripadať ešte viac neschopný či stigmatizovaný. Ťažkosti chcel zvládať vlastnými silami, nie nasadením psychofarmatík či dochádzaním k psychológovi. Od udalosti nehody prežíva úzkostné depresívne stavy, ktoré majú s časom narastajúcu tendenciu. S postupujúcim vekom na ňom viacej dopadajú obmedzenia, ktorým je v bežnom fungovaní vystavený. S tým súvisí rozvoj subdepresívneho ladenia, premietania o budúcnosti, vlastným uplatnením a životnou spokojnosťou. Z psychologického hľadiska viedlo sústavné pripomínanie následkov nehody pociťované na vlastnom zdraví a na vlastnom fungovaní u posudzovaného k rozvoju závažných úzkostných depresívnych stavov. Zo Správy klinického psychológa
A. T., T. zo dňa 17.01.2023 (čl. 612) vyplynulo, že žalobca dochádza do ich ambulancie zatiaľ nepravidelne na konzultácie týkajúce sa jeho psychického stavu. Z kontaktu s ním je zrejmé dlhodobé pretrvávajúce úzkostné depresívne ladenie, ktoré sa mu niekedy lepšie, niekedy horšie darí kompenzovať vlastnými silami. V stave únavy alebo zvýšených bolestiach ho však toto psychické rozladenie premáha a negatívne ovplyvňujú jeho fungovanie. S postupujúcim kontaktom sa pacient prestáva hanbiť riešiť svoje psychické ťažkosti systematicky pod odborným vedením. Pacientovi bolo doporučené vyhľadať psychiatrickú a farmakologickú liečbu. Pacient bol edukovaný o tejto forme pomoci, s ktorou súhlasí. Z Lekárskej správy: „Trvalé následky a sťaženie spoločenského uplatnenia po klientom nezavinenej havárii na motocyklu 7/2009“ A. H. S. zo dňa 24.05.2022 (čl. 627) vyplýva, že polytrauma so zlomeninami HKK, parézou brachiálneho plexu vpravo (dominantná končatina), zlomenia panvy, rupurou sleziny. Hrubá i jemná motorika PHK výrazne obmedzená, z toho dôvodu poklesla pracovná schopnosť klienta minimálne o 35 %. Ide teda o postihnutie, ktoré významnou mierou ovplyvňuje možnosť pracovného a spoločenského uplatnenia klienta. Následkom porušenia funkcie PHK, a tým zapojovaním náhradných mechanizmov, došlo i k výraznému zhoršeniu držania tela, statiky
a funkcie chrbtice. Objavuje sa cephalea, myalgie, zvýšená únava a teda i potreba frekventovanejších fyzioterapeutických a regeneračných procedúr. Posttraumatická splenektomia so sebou priniesla i vysoké riziko ťažkého priebehu inak banálnych infekcii. Vždy nutná ostražitosť zo strany lekára i klienta. Nevyhnutné včasné zahájenie antibiotickej terapie, odber materiálu na laboratórne vyšetrenie (krv, moč, výtery z krku, nosa, eventuálne
z infikovaných rán). Pri pretrvávaní hrozí vysoké riziko septického stavu či iných komplikácii v krajnom prípade až smrť. Po splenektomii je obecne výrazne narušená imunita pacienta, zvýšený sklon k infekciám všetkých druhov a ich ťažkému priebehu. Nutné nadštandardné očkovanie, ktoré si klient z veľkej časti v minulosti hradil sám. Niektoré z nich musia
v doporučených intervaloch opakovať. Pri cestovaní musí byť vybavený liekmi prvej pomoci, vrátane širokospektrálnych antibiotík. Je poučený, že v prípade infekcie, febrílií musí bezodkladne vyhľadať odbornú pomoc. Teda i táto časť následku úrazu zo dňa 13.07.2009 je pre A. B. výrazne obmedzujúca v bežnom živote. V znaleckom posudku
A. O. Q. vypracovaného dňa 04.02.2013 strana 58 - 59 časť Následky
(čl. 628) je uvedené, že Následky - obmedzenie aktívnej hybnosti v pravom ramene stredne ťažkého stupňa obmedzenie hybnosti v lakti stredne ťažkého stupňa, hypotrofie svalstva pravej končatiny, oslabená svalová sila pravej hornej končatiny, jazvy nad a pod kľúčnou kosťou, na oboch predlaktiach, na bruchu. Poškodený je pravák. Individuálne rehabilituje, platí si kúpeľnú liečbu 2x do roka. Po odstránení

sleziny môže dôjsť k spomalenej imunitnej odozve organizmu pri stretnutí s nejakým infekčným pôvodcom (napríklad pneumokoky, hemofily, meningokoky), nastáva zvýšená rizikovosť infekcie pri pohryznutiu zvieraťom, častejšie môžu nastať komplikácie i pri bežnom ochorení chrípkou, osoby sú náchylnejšie
k cestovným infekciám, preto osoby po odstránení sleziny majú vyhľadať lekára pri každom horúčkovitom ochorení a v ďaleko väčšej miere sú u nich podávané antibiotiká, dokonca aj dlhodobo preventívne. Tieto osoby tiež sú zahrnuté do zvláštneho očkovacieho programu. Následky obmedzujú poškodeného pri obvyklých činnostiach pravou hornou končatinou ako je hygiena, jedlo, obliekanie, pri riadení motorového vozidla, pri písaní rukou, na počítači, preučuje sa na ľavú ruku. Má problémy niečo odkrojiť, zdvihnúť, odniesť, otvoriť. Bolesť pri záťaži, znížená citlivosť pravej hornej končatiny. Jazvy mu vadia psychicky. Pozoruje častejšie chorobnosť - nádcha, kašeľ, chrípka. Podľa predloženej zdravotníckej dokumentácie predchádzajúci zdravotný stav posudzovanej osoby nemal vplyv na vznik zranení ani následky úrazu. Stav posudzovanej osoby v súčasnej dobe je stabilizovaný, liečenie ukončené, stav možno považovať za finálny, zlepšenie už nie je predpokladané. Možno stanoviť odškodnenie bolesti, previesť stanovenie sťaženie spoločenského uplatnenia. Z rozsudku Okresního soudu ve Zlíne sp. zn. 6C 79/2013-24 zo dňa 03. júla 2013 (čl. 641) vyplynulo, že manželstvo účastníkov žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX a žalovanej K. B., narodenej E., nar. XX.XX.XXXX, ktoré bolo uzatvorené dňa 11.06.2011 pred orgánom cirkvi rímskokatolíckej - kostol sv. A. v L. sa rozvádza. Súd v odôvodnení predmetného rozsudku uviedol, že žalobca podal žalobu dňa 22.03.2013 a žiadal o rozvod manželstva s tým, že majú obidvaja každý iné názory, iné záujmy, žalovaná nemá záujem pracovať, dlhodobo financoval všetky jej výdaje a dúfal, že ich vzťah sa časom urovná a že mu bude manželka aspoň trochu pomáhať, ale to sa mýlil. Skoro rok spolu nežijú a nevedú spoločnú domácnosť. Žalovaná s rozvodom manželstva súhlasila, uviedla, že spoločnú domácnosť nezdieľajú od doby, kedy ju žalobca naposledy napadol dňa 19.03.2013, pri tomto útoku bola nútená zavolať políciu, ktorá žalobcu na 10 dní vykázala z domu. Žalobca mal nespočetné milenky, nedával jej peniaze na jedlo. Obrátila sa rovno na Intervenční centrum v C.. Ďalej sa v odôvodnení rozsudku uvádza, že súd má z vykonaných dôkazov za preukázané, že účastníci uzavreli manželstvo dňa 11.06.2011 pred orgánom cirkvi rímskokatolícke - kostol sv. A. v L.. Obaja sú štátnymi občanmi ČR, obidvaja uzavierali manželstvo ako slobodní, z ich manželstva sa deti nenarodili. Posledné spoločné bydlisko mali účastníci v C.. Pred uzatvorením manželstva mali účastníci známosť po dobu asi jeden a pol roka, po uzatvorení manželstva začali bývať v byte matky žalobcu v A. a ich manželstvo bolo dobré po dobu niekoľko mesiacov, potom medzi účastníkmi začalo dochádzať k hádkam ohľadom spôsobu financovania. Žalobca sa začal zdržovať na chate, žalovaná sa dozvedela o tom, že žalobca nadväzuje známosti s inými ženami a 19.03.2013 žalobca žalovanú fyzicky napadol, bola ošetrená v nemocnici a žalobca bol políciou ČR zo spoločného bydliska na 10 dní vykázaný. Od apríla 2013 žalovaná udržiava známosť s iným mužom. Svoje skutkové zistenia súd urobil z obsahu žaloby, zo sobášneho listu z vyjadrenia žalovanej, z výpovedi oboch účastníkov. Manželstvo účastníkov je rozvrátené dlhodobo a trvale, účastníci nevedú spoločnú domácnosť, jeden o druhého sa nezaujímajú, ich manželstvo je len formálnym zväzkom. Súd teda návrhu ako dôvodnému vyhovel a manželstvo účastníkov rozviedol. Príčiny rozvratu vidí súd v tom, že medzi účastníkmi nebola zhoda ohľadom spôsobu finančného hospodárenia, žalobca žalovanú fyzicky napadol a obidvaja účastníci za trvania manželstva porušili manželskú vernosť. Žalovaný 2/ z titulu povinného zmluvného poistenia vyplatil žalobcovi sumu spolu
26.134,61 eur, pričom titulom škody na zdraví za bolestné bola dňa 10.02.2011 vyplatená suma 7.230,- eur (500 bodov x 14,460 eur za jeden bod v roku 2009), titulom sťaženia spoločenského uplatnenia dňa 25.08.2011 uhradená suma 4.614,- eur (300 bodov x 15,38 eur za jeden bod v roku 2011), titulom jednorazového odškodnenia dňa 24.08.2011 suma
78.950,- českých korún (vyčíslené v zmysle § 90 a § 91 zákona o sociálnom poistení
č. 461/2003 Z.z.), titulom straty na zárobku počas PN (za obdobie od 13.07.2009 do
16.06. 2010) dňa 08.09.2011 suma 103.678,- českých korún, ďalej náhrada vecnej škody dňa 17.05.2011 v sume 49.252,- českých korún, náhrada škody na motocykli dňa 15.04.2011 suma 4.680 eur a titulom liečenia dňa 10.02.2011 suma 2.878,- českých korún
(1.258,- českých korún titulom úhrady liekov a 1.620,- českých korún titulom úhrady liečebných nákladov). Zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo
A. A. T. vypracovaného dňa 20.09.2009 (čl. 560 súdneho spisu) súd zistil, že znalec určil bodové ohodnotenie zranenia na základe zákona č. 437/2004 Z.z. nasledovne: Položka č. 233./ Otras mozgu 30 bodov, Položka č. 144.d/ Zlomenina vretennej kosti, liečená operačne 75 bodov x 2 /vpravo i vľavo/ 150 bodov, Položka č. 135.a/ Zlomenina veľkého hrboľa 25 bodov, Položka č. 90.b/ Roztrhnutie sleziny 80 bodov, Položka č. 111.e/ Zlomenina lopaty bedrovej kosti 45 bodov, Položka č. 232.c/ Poranenie

dôležitého nervu 170 bodov, Spolu 500 bodov. Na základe znalcom určeného bodového hodnotenia zranenia bola žalobcovi titulom škody na zdraví za bolestné dňa 10.02.2011 vyplatená suma 7.230,- eur (500 bodov x 14,460 eur za jeden bod v roku 2009). V dokumente, ktorý predložil žalovaný 2/ „Vystavenie lekárskeho posudku o ssu poškodeného A. B..“ vystaveným dňa 22.08.2011 A. A. T., T. (čl. 571 súdneho spisu) sa uvádza: „Z dostupnej dokumentácie vyplýva, že poškodený A. B. v júli 2009, utrpel viacpočetné poranenie. Poukázaný na hodnotenie ssu, za bolesť už bol odškodnený. Na posúdenie poukázaná zdravotná dokumentácia, posudok o bolestnom. Po preštudovaní zdravotnej dokumentácie možno konštatovať, že poškodený má nárok na odškodnenie za obmedzenie hybnosti
pr. ramena 325c obmedzenie hybnosti pravého ramena 300 bodov. Poškodený má aj obmedzenie hybnosti lakťa a ďalšie neurologické prejavy, avšak pri poslednom vyšetrení bolo konštatované výrazné zlepšenie nálezu – reinervácie, preto navrhujem odškodnenie, tak ako je uvedené vyššie. Po ukončení liečby poškodený doplní dokumentáciu, pokiaľ by mal väčšie ssu, ako bol odškodnený.“ Zmluvný lekár teda na základe doložených lekárskych správ ohodnotil SSU podľa Položky 325c obmedzenie hybnosti pravého ramena 300 bodov, aktuálna hodnota bodu v roku 2011 bola 15,380 eur. Na základe zmluvným lekárom určeného bodového hodnotenia bola žalobcovi titulom sťaženia spoločenského uplatnenia dňa 25.08.2011 uhradená suma 4.614,- eur (300 bodov x 15,38 eur za jeden bod v roku 2011). Žalobcovi bola titulom jednorazového odškodnenia dňa 24.08.2011 uhradená suma
78.950,- českých korún (vyčíslené v zmysle § 90 a § 91 zákona o sociálnom poistení
č. 461/2003 Z.z.). Výpočet jednorazového vyrovnania v zmysle § 90 a § 91 zákona
o sociálnom poistení č. 461/2003 Z.z. podľa vzorca (365 x DVZ, t.j. denný vymeriavací základ) x koeficient (poklesu pracovnej činnosti). Deň vzniku invalidity: 16.06.2010, miera poklesu pracovnej schopnosti 35 %. DVZ je 618,- českých korún (informácia od zamestnávateľa). 365 x 618,- českých korún x 0,35 %, t.j. 78.950,- českých korún.
Žalovaný 2/ uhradil žalobcovi titulom jednorazového odškodnenia dňa 24.08.2011 sumu 78.950,- českých korún.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 415, § 420
ods. 1, § 444, § 445, § 446, § 447, § 447a, § 447b, § 449 ods. 1 až 3, § 788 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 písm. a/, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 20
ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, §2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a konštatoval, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z. z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z. z.), ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloha 1. zákona č. 437/2004 Z. z.) nevyplýva, že by sa náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do osobnostnej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy
v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmou na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu
a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 Občianskeho zákonníka) je poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z.
o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení K. C. T.
a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní
v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti

a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.
7 Cdo 65/2013 zo dňa 28.05.2014). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 1/ dňa 13.07.2009 viedol ako vodič nákladné motorové vozidlo po miestnej komunikácii označenej ako vedľajšia cesta v smere od obce A. M. na J. A. J. K., pričom pri vjazde na trojramennú križovatku s cestou I/54 v km 159,600, v k.ú. N. A. M., nedal v rozpore so svojou zákonnou povinnosťou vyplývajúcou mu z § 20
ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, prednosť v jazde motocyklu zn. O. XXX, EČV: XXXXXX, MPZ „P.“, ktorý viedol žalobca, jazdiaci po ceste I/54, označenej ako hlavná ceste v smere od J. A. J. K. na hraničný prechod s Českou republikou,
v dôsledku čoho došlo k ich zrážke, pri ktorej žalobca utrpel zlomeninu strednej časti vretennej kosti na oboch horných končatinách s posunom kostných úlomkov, zlomeninu veľkého hrboľa ramennej kosti vpravo s pohmoždením okolitých mäkkých tkanív, poškodenie nervového zväzu pravej hornej končatiny, dvojdobú ruptúru sleziny, otras mozgu, ktoré si vyžadujú hospitalizáciu a liečenie s práceneschopnosťou a obmedzením v obvyklom spôsobe života. Preto podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedá za škodu spôsobenú touto dopravnou nehodou a podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka neoprávnene zasiahol do práva žalobcu podľa § 11 Občianskeho zákonníka na ochranu jeho života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia. Je nepochybné, že porušením právnej povinnosti žalovaným 1/ došlo ku vzniku nemajetkovej ujmy, k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorého následky nie je možné odstrániť žiadnou morálnou satisfakciou, ani navrátením do pôvodného stavu. Ako vyplynulo z opätovného výsluchu žalobcu na pojednávaní dňa 25.01.2023, ujmu, ktorú žalobca utrpel, možno s ohľadom na intenzitu zásahu a jeho dopad považovať za ujmu značnú. Ide pritom o ujmu, ktorá bude pravdepodobne pretrvávať po celý jeho život. Následkom zranení, ktoré žalobca utrpel, sú aj
s odstupom času veľké psychické problémy. Ako mladý, aktívne žijúci človek sa so všetkými následkami a obmedzeniami nedokázal do dnes (14 rokov po dopravnej nehode) vyrovnať
a nie je predpoklad na zlepšenie jeho stavu. Z uvedeného vyplýva, že vzniknutá trauma je zo života žalobcu prakticky neodstrániteľná. Ako vyplynulo aj zo svedeckých výpovedí, žalobca sa každodenne stretáva s obmedzeniami, ktoré samozrejme zle psychicky znáša a musí sa aj vyrovnať so stratou kamarátov s ktorými ho spájala spoločná záľuba, jazda na motocykli. Túto skutočnosť potvrdili vo svojich výpovediach svedkovia R. O. a Q. L.. Konkrétne Q. L., ako kamarát s rovnakou záľubou, sa pred predmetnou dopravnou nehodou stretával so žalobcom prakticky denne, následne po nehode sa stretávali raz za týždeň a v súčasnosti jeden až dva krát za mesiac. Skutočnosť, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/ došlo k zníženiu dôstojnosti žalobcu v spoločnosti potvrdili vo svojich svedeckých výpovediach aj svedkovia K. N. a A. I.. K zlepšeniu psychického stavu žalobcu doposiaľ nedošlo, čo preukazujú správy klinického psychológa A. A. T., T., ktorý žalobcovi odporučil aj návštevu psychiatra
a farmakologickú liečbu. Ujmu, ktorú žalobca utrpel, možno teda s ohľadom na intenzitu zásahu a jeho dopad považovať za ujmu značnú, pretrvávajúcu dlhodobo, prakticky dodnes. Žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný, ako vodič nákladného motorového vozidla, ktorý zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej žalobca utrpel zranenia. Žalovaný 2/ bol poisťovateľom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - nákladného auta, ktoré žalovaný 1/ riadil a spôsobil ním nehodu. Žalobca si tak nároky na náhradu nemajetkovej ujmy môže uplatniť priamo voči žalovanému 1/, ako osobe, ktorá zasiahla do jeho osobnostných práv, ale v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. aj voči žalovanému 2/, ktorý bol poisťovateľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda. Ide však o ten istý nárok žalobcu, a preto sú žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť žalobcovi priznanú nemajetkovú ujmu tak, že pokiaľ ju uhradí jeden z nich, povinnosť druhého z nich tým zaniká. V súlade so zmyslom a účelom zákona č. 381/2001 Z. z. nemajetková ujma podľa § 13 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní neprihliadol na namietané spoluzavinenie žalobcu, pretože príčinou zrážky medzi motorovým vozidlom žalovaného 1/ a žalobcom bolo nedbanlivostné konanie žalovaného 1/, za ktoré bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený. Žalovaný 2/ namietal, že doteraz bolo zo strany poisťovne žalobcovi vyplatená suma celkom 26.134,61 eur, pričom titulom škody na zdraví za bolestné bola vyplatená suma 7.230,- eur, titulom sťaženia SSU 4.614,- eur, titulom jednorazového odškodnenia suma 78.950,- českých korún, titulom straty na zárobku počas PN suma 103.678,- českých korún, ďalej náhrada vecnej škody v sume 49.252,- českých korún, náhrada škody na vozidle suma 4.680 eur a titulom liečenia suma 2.878,- českých korún. Žalobcovi tak vyplatili všetky nároky, ktoré majú nemajetkovú povahu a to titulom bolestného a SSU, ktoré sú viazané výlučne na osobu poškodeného

a žalobca sa na základe tých istých skutkových okolností domáha ďalšieho odškodnenia, súbežne v režime náhrady škody a v režime ochrane osobnosti. Súd prvej inštancie uviedol, že je zrejmé, že odškodnenia ujmy na zdraví poškodeného - žalobcu (sťaženie spoločenského uplatnenia a bolestné) v sebe nezahŕňa aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život. Žalobca žalobou uplatnený peňažný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy definuje ako satisfakciu, ktorá nenahrádza vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale ju určitým spôsobom primerane zmierňuje, nakoľko navrátenie do pôvodného stavu v tomto prípade neprichádza do úvahy. Definuje ju ako ujmu, ktorá ho postihne počas jeho aktívneho života
z dôvodu nemožnosti sa adekvátne pracovne uplatniť a dosiahnuť inak dosiahnuteľný zárobok a jednak zohľadniť celoživotné následky na jeho osobe. Pri predpoklade, že by žalobca mal pracovať ešte minimálne 40 rokov, je táto strata na zárobku mimoriadne vysoká. Avšak žalobca pokračuje v definícii nemajetkovej ujmy tak, že túto pomenúva ako osobnostnú, týkajúcu sa jeho osoby - v oblasti medziľudských vzťahov (vážne doživotné zrakom vnímateľné následky na tele, nežiadúca pozornosť „okoloidúcich“ na fyzické defekty spôsobené dopravnou nehodou, vážne depresívne stavy, problémy so spánkom a pod.) osobnej a súkromnej realizácie, trávenia voľného času, možnosti nájsť si primeraného a adekvátneho životného partnera. Žalobca sa v tejto časti odvoláva na striktne osobnostnú ujmu, ktorou je oblasť medziľudských vzťahov, sociálna či partnerská realizácia a s tým súvisiace napĺňanie sociálnych a partnerských potrieb, ktoré sú pre zdravý psychický
i fyzický vývoj, prežívanie človeka absolútne kľúčové, zakladá práve nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a teda nemôže ísť o porušenie zásady non bis in idem. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochranu života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava Slovenskej republiky v čl. 15 a ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré spoločne predstavujú konkretizáciu čl. 7, 8, 10, 11, 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd. Právna prax pri posudzovaní a rozhodovaní o práve na ochranu osobnosti pritom vychádza
z extenzívneho výkladu práva a poukazuje na rozhodnutia Európskej komisie a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP") týkajúce sa interpretácie a aplikácie článku 8
ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napr. rozsudok ESĽP zo dňa 21.06.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku). Občiansky zákonník vytyčuje zdravie a život
a tým celé telo ako základné hodnoty osobnosti každej osoby a poskytuje im ochranu. Obsahom práva na telesnú integritu je všeobecný zákaz neoprávnených zásahov občianskoprávnych subjektov do telesnej integrity osoby, na ktorú sa toto právo vzťahuje. Súčasná právna teória (zhodne s právnou praxou) označuje neoprávnený zásah do zdravia fyzickej osoby v rámci ochrany osobnosti pojmom „nemajetková ujma“. Pod uvedeným pojmom však nemožno rozumieť škodu na zdraví, ktorá je pojmovo samostatná a systematicky aj legislatívno - technicky odlišne upravená. Nemajetková ujma vzniká
v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére fyzickej osoby. Výška resp. rozsah náhrady majetkovej škody na zdraví je kvantifikovaný v ustanoveniach § 442
a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj v nadväzujúcich právnych predpisov. Z uvedených dôvodov zodpovednosť za nemajetkovú ujmu nie je zhodná so zodpovednosťou za ujmu majetkovú, ktorá sa delí na škodu a ušlý zisk. Z uvedených dôvodov nie je možné stotožniť právo na náhradu škody na zdraví a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu
do osobnostnej sféry dotýkajúcej sa zdravia či súkromia, alebo rodinných citových
vzťahov fyzickej osoby. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 odsek 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy
s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§444 OZ) je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Ustanovenia Občianskeho zákonníka v § 11 až 13 dávajú oporu pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby aj v dôsledku dopravnej nehody. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritéria, z ktorých súd musí vychádzať, a to sú závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Podľa názoru súdu prvej inštancie v danom prípade jednoznačne došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu na zdravie a telesnú integritu dopravnou nehodou spôsobenou žalovaným 1/, o čom svedčí trestný spis aj lekárske správy o priebehu

liečby zranení žalobcu do osobnostného práva na súkromie, dôstojnosť, nakoľko touto dopravnou nehodou bolo zasiahnuté do jeho súkromného aj rodinného života, čo preukázali výpovede žalobcu a svedecké výpovede, taktiež lekárske správy, správy psychológa. Následky súvisia nielen s tým, že určité obdobie sa život žalobcu, jeho správanie a chod jeho domácnosti zmenil, žalobca je ochudobnený o spoločenský život, ktorým žil pred dopravnou nehodou, zároveň treba prihliadnuť aj na citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch, smútku, úzkosti, hanby, šoku z dopravnej nehody, preto prichádza do úvahy peňažná satisfakcia. Od udalosti nehody žalobca prežíva závažné úzkostné depresívne stavy, ktoré majú s časom narastajúcu tendenciu. Prechodne máva poruchy spánku súvisiacich s bolesťami (Správa klinického psychológa A. T., T. zo dňa 01.07.2022 - vyšetrenie duševného stavu žalobcu). Avšak súd prvej inštancie mal za to, že výška domáhajúcej sa nemajetkovej ujmy v súvislosti so zásahom do jeho súkromia nie je primeraná okolnostiam prípadu a jeho následkom a za primeranú pre žalobcu prisúdil sumu 7.000,- eur. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu a primeranosť tejto nemajetkovej ujmy určil v uvedenej sume. Pri určení peňažnej náhrady prihliadol nielen na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody, súvisiace najmä s pretrvávajúcimi bolesťami a psychickými problémami žalobcu v spojitosti s dopravnou nehodou, ako aj estetickým vzhľadom hornej končatiny, takisto bolo potrebné prihliadať aj na okolnosti dopravnej nehody i skutočnosť, že sa jedná o nedbanlivostný trestný čin, kde nebolo v úmysle žalovaného 1/ konať týmto spôsobom. Treba tiež poukázať aj na skutočnosť, že od dopravnej nehody, ktorú žalovaný 1/ spôsobil, uplynul už dlhý čas (14 rokov), pričom aj po tak dlhej dobe u žalovaného naďalej pretrvávajú psychické problémy, nepríjemné pocity, smútok, úzkosti, hanba. Je potrebné súhlasiť so žalobcom v tom, že morálne zadosťučinenie zo strany žalovaného 1/ by v danom prípade nebolo postačujúce. V súčasnosti by už takéto ospravedlnenie stratilo na svojej účinnosti. A to aj napriek tomu, že žalovaný 1/ vo výpovedi uviedol, že z jeho strany bola snaha žalobcu navštíviť v nemocnici v Trenčíne, avšak zistil, že žalobca už nie je hospitalizovaný, že podpísal reverz. Viackrát sa pokúšal so žalobcom stretnúť a ľudsky sa dozvedieť, ako sa má, pričom si i zavolali, veľmi ho mrzí, že k nehode došlo. Žalovaný 1/ mal nehodu stále pred očami a nemohol spávať, mal depresie a prial si, aby bol žalobca zdravý. Z uvedených dôvodov tu prichádza do úvahy peňažná satisfakcia. Následkom zranení, ktoré žalobca utrpel, sú aj s odstupom času (dopravná nehoda v roku 2009) veľké psychické problémy. Žalobca je mladý, aktívny človek, ktorý sa pred dopravnou nehodou venoval aktívne športom a záľubám, čo v súčasnej dobe je buď takmer úplne vylúčené - jazda na motocykli, bojové umenie, alebo značne obmedzené - plávanie, lyžovanie. Žalobca sa so všetkými následkami a obmedzeniami nedokázal dodnes vyrovnať, ani s odstupom viac ako desať rokov. Z uvedeného vyplýva, že vzniknutá trauma je zo života žalobcu prakticky neodstrániteľná. Ako vyplynulo z výpovede žalobcu ako aj svedeckých výpovedí svedkov, žalobca sa každodenne stretáva s obmedzeniami, ktoré samozrejme zle psychicky znáša a musí sa aj vyrovnať so stratou kamarátov, s ktorými zdieľal spoločnú záľubu, teda jazdu na motocykli. Skutočnosť, že žalobca v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v prvom rade, stratil kamarátov, potvrdili aj svedkovia M. O. a Q. L.. Svedok Q. L. ako kamarát s rovnakou záľubou sa pred predmetnou dopravnou nehodou stretával so žalobcom prakticky denne, po nehode sa stretávali raz za týždeň a neskôr len jeden až dvakrát za mesiac. Značné zlepšenie psychického stavu žalobcu nemožno očakávať, nakoľko jeho zdravotný stav mu nedovoľuje venovať sa jeho koníčkom
a prakticky žiadnym fyzickým aktivitám a z každodennými obmedzeniami sa bude musieť pravdepodobne vyrovnávať po celý život. Súd sa pri určení výšky nemajetkovej ujmy spravoval úvahou miery zásahu dopravnej nehody do kvality života žalobcu prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a zásah do jeho telesnej a psychickej integrity (narušenie vzťahov, strata kamarátov, priateľky, nemožnosť vykonávať záľuby a športy, ktorým sa venoval aktívne pred dopravnou nehodou, zlý psychický stav žalobcu, pracovné uplatnenie), ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva vzniklo. Súd dospel po vykonanom dokazovaní
k názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy v prípade žalobcu je dôvodná vo výške 7.000,- eur. Zohľadnil aj skutočnosť, že žalobca na vlastné riziko opustil nemocnicu a aj táto skutočnosť mala vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Súd taktiež zobral do úvahy aj skutočnosť, že v rozsudku Okresního soudu ve Zlíne sp. zn. 6C 79/2013-24 zo dňa
03. júla 2013, ktorým súd rozviedol manželstvo žalobcu a jeho manželky žalovanej K. B., narodenej E., sú uvedené iné príčiny rozvratu manželstva, ako uvádzal žalobca. Súd zobral do úvahy aj to, že dopravná nehoda sa stala v dôsledku nedbanlivostného konania žalovaného 1/, ktorý svoj čin viackrát oľutoval. Žalovaný 1/ sa na všetky nariadené pojednávania riadne dostavil, svoj skutok nikdy nezľahčoval a viackrát sa pokúšal žalobcovi aj osobne ospravedlniť. Do úvahy súd zobral aj skutočnosť, že žalovaný 1/ čelil trestnému konaniu, bol odsúdený, svoj trest si riadne vykonal. Na základe vyššie uvedeného súd žalobcovi priznal voči žalovaným 1/, 2/ náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do jeho práva

na ochranu osobnosti, najmä zdravia, občianskej cti, ľudskej dôstojnosti a súkromia sumu 7.000,- eur, nakoľko táto suma sa súdu javí, po zohľadnení všetkých okolností, ako primeraná a vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol. Základ nároku žalobcu proti žalovaným 1/, 2/ je daný, a preto súd na rovnaké plnenie zaviazal oboch žalovaných s tým, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť druhého žalovaného. Záverom uviedol, že námietka premlčania žalovaného nároku, vznesená opakovane v priebehu konania žalovanými 1/, 2/
nie je dôvodná. Žalovaní vo svojej argumentácii mylne vychádzajú z ust. § 106
ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a dôvodia dvojročnou subjektívnou premlčacou dobou. Súd prvej inštancie sa s týmto právnym názorom žalovaných nestotožňuje. Premlčaný by bol nárok v prípade, ak by išlo o žalobu o náhradu škody v zmysle § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako však vyplýva zo samotného konania a zo žalobného návrhu, žalobca uplatňuje svoj nárok z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, a preto sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Ako uviedol Najvyšší súd SR
v uznesení sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Uvedené uznesenie Najvyššieho súdu SR ďalej hovorí o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe náhrady za nemateriálnu ujmu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pričom počiatok jej plynutia viaže na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. K dopravnej nehode, vo vzťahu ku ktorej si žalobca uplatňuje svoj nárok na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, došlo dňa 13.07.2009. V zmysle vyššie uvedeného teda všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť dňom 14.07.2009 a uplynula dňom 14.07.2012. Pretože žaloba bola podaná na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom dňa 30.11.2011, k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo a námietka premlčania, vznesená v konaní žalovanými, nie je dôvodná. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 251, § 255 ods. 1, §262 ods. 2, § 396 ods. 3 CSP a konštatoval, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné k § 142
ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016, a teda zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobca má v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je odôvodnené interpretáciou pojmom úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. V prejednávanej veci uplatnil žalobca proti žalovaným nárok na zaplatenie 50.000,- eur titulom nároku na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako je uvedené vyššie, Občiansky zákonník nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relutárnej náhrady za nemajetkovú ujmu a výšku náhrady určí súd podľa svojej úvahy. Súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu
7.000,- eur s tým, že v rozsahu plnenia ktorékoľvek z nich zaniká povinnosť i druhého žalovaného. Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že žalobca mal v konaní pred proinštančným súdom v prejednávanej veci nároku na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého výška závisela od úvahy súdu, čo do právneho základu plný úspech a v zmysle zásady úspechu mu vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ patrí plná náhrada trov konania, počítaných z výšky prisúdenej sumy. Nakoľko boli žalovaní 1/ a 2/ plne úspešní pred odvolacím súdom, súd im v zmysle § 396 ods. 3 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku čo do výroku I. a súvisiaceho výroku III. o trovách konania podal včas odvolanie žalovaný 2/, v ktorom žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu alebo rozsudok súdu prvej inštancie
v tejto časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal uplatnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Zdôraznil, že pokiaľ ide o jeho námietku premlčania vznesenú v prvoinštančnom konaní, akýkoľvek nárok, ktorého sa poškodený domáha titulom povinného zmluvného poistenia voči poisťovateľovi sa posudzuje podľa § 106

ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktoré ustanovenie odkazuje aj zákonná poznámka č. 22 pri § 15 ods. 2 zákona o PZP. Tento názor prezentuje aj Najvyšší súd SR, napríklad
v rozhodnutiach sp.zn. 4Obdo/2/2021 zo dňa 29.04.2022 a sp.zn. 5Obdo/32/2021 zo dňa 16.08.2022. V danom prípade je preto potrebné hovoriť o dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote. Z § 15 ods. 2 zákona o PZP teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neaplikuje § 104 Občianskeho zákonníka. Dvojročná premlčacia doba začala žalobcovi plynúť 14.07.2009, uplynula 14.07.2011, pričom žaloba bola podaná na súde až dňa 30.11.2011. Z tohto dôvodu trval na námietke premlčania. Pokiaľ ide o samotnú nemajetkovú ujmu, mal za to, že súd prvej inštancie pochybil, keď priznal žalobcovi žalovanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože v podstate dvojito hodnotil vzniknutú nemajetkovú ujmu v režime náhrady škody na zdraví a v režime ochrany osobnosti. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy odôvodnil len skutočnosťami, ktoré zakladajú nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia, prípadne jeho zvýšenie, ale nie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobca v konaní naviac neuniesol dôkazné bremeno ohľadne jeho tvrdení, ktorými odôvodnil svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, všetky jeho tvrdenia boli v konaní vykonanými dôkazmi vyvrátené alebo minimálne spochybnené. Žalobca poskytoval počas konania nepravdivé informácie. Súd priznanie nemajetkovej ujmy odôvodnil skutočnosťami, akými sú narušenie vzťahov, strata kamarátov, priateľky, nemožnosť vykonávať záľuby, športy, ktorým sa aktívne venoval pred dopravnou nehodou, zlý psychický stav žalobcu, pracovné uplatnenie. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 26.11.2019 v súdenej veci, kde odvolací súd zdôraznil, že všetky skutkové tvrdenie žalobcu musí žalobca pre úspech v konaní aj relevantne preukázať. Žalobcovi sa v konaní nepodarilo preukázať jednotlivé tvrdené skutočnosti. Ako príklad uviedol tvrdenie žalobcu, že sa musel zrieknuť jeho najväčšej záľuby - jazdy na motorke, pretože v roku 2019 si kúpil novú motorku O. U. XXXX, ktorej cena nie je zanedbateľná. Žalobca zrejme neinvestoval do takéhoto druhu motorky len za tým účelom, aby nebola používaná, alebo aby ju použil len raz alebo dvakrát, ako tvrdil on a jeho priateľka. Žalobca použil predmetnú motorku, stal sa účastníkom dopravnej nehody, o ktorej by sa strany ani súd nedozvedeli, ak by sa počas výsluchu svedok - nevlastný otec žalobcu, nepreriekol. Z toho vyplýva, že žalobca ďalej jazdil na motorke, v roku 2022 sa stal účastníkom ďalšej dopravnej nehody. Taktiež tvrdenie žalobcu aj svedkyne I. o tom, že sa hanbí vystavovať svoje telo na verejnosti, napríklad na kúpalisku, je nepravdivé, sám žalobca uverejnil na svojom profile na sociálnej sieti fotografie, na ktorých je len v plavkách bez zahalenia vrchnej časti tela, pričom tieto fotografie boli verejné pre každého, kto si profil žalobcu pozrel. Žalobca sa teda za svoje telo nehanbí, nemá problém s tým, aby fotografie uverejnil na sociálnej sieti a pochválil sa so svojím telom. Navyše z fotografie vyplýva, že telo má vyšportované, v prípade, ak by od nehody nešportoval, jeho telo by vyzeralo úplne inak. S uvedeným súvisí aj tvrdenie žalobcu, že nemôže športovať, nakoľko sa bojí, nie však preto, že by športy nemohol vykonávať v dôsledku fyzického obmedzenia. Z výsluchu žalobcu vyplýva, že mu jeho zdravotný stav umožňuje chodiť po horách, potápať sa, lyžovať, ale to nevykonáva z dôvodu, že sa bojí. Skutočnosť, že sa bojí, je výlučne vecou žalobcu, čo však nesúvisí s dopravnou nehodou, pretože po fyzickej stránke tieto športy vykonávať nemôže. Aj z výsluchu svedka L. vyplýva, že žalobca sa venuje naďalej športom
a väčšinu vecí v rámci starostlivosti o rodinu zvláda. Tvrdenia žalobcu o strate príjmu
a nemožnosti zamestnať sa inde ako v súčasnej práci u svojho nevlastného otca nebolo žalobcom preukázané, ide iba o jeho ničím nepodložené tvrdenia. Žalobca nepreukázal, že by si nejakým spôsobom hľadal inú prácu. V konaní predložil iba správy od zamestnávateľa
z roku 2022, nie je zrejmé, za akú mzdu a akú prácu vykonával pred rokom 2021. Z rozsudku, ktorým bolo rozvedené manželstvo žalobcu, vyplýva, že žalobca bol ten, čo všetko financoval, a teda žalobca zrejme nedostatkom financií po dopravnej nehode netrpel.
Aj zo mzdového listu vyplýva, že žalobca absentoval v práci od júla 2022
a dovtedy mal odpracované takmer všetky dni, čo svedčí o tom, že žalobca nebýval tak často chorý, ako tvrdí. Práceneschopný bol od júla 2022, ale to bolo dôsledkom dopravnej nehody na motocykli a nesúvisí s dopravnou nehodou v roku 2009. Žalobca začal navštevovať psychológa až v roku 2022, teda skoro 13 rokov po dopravnej nehode. Ak by trpel od nehody depresiami a úzkostnými stavmi, mohol psychológa navštíviť už skôr. Ako uviedol psychológ, od udalosti nehody prežíva úzkostné vzťahy, ktoré majú časom narastajúcu tendenciu. Z toho vyplýva, že sám žalobca môže za svoj stav, ktorý sa rozhodol riešiť až takmer 13 rokov po dopravnej nehode. Nie je preukázané, že jeho súčasné psychické problémy sú v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou. Žalobca nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci psychické problémy po nehode, žiadne lekárske správy. Žalobca má v súčasnosti partnerku, s ktorou je spokojný, s ktorou žije intímny život, preto nie je zrejmé, akú ujmu utrpel v partnerskom živote. Tvrdenie o tom, že po dopravnej nehode sa

s ním rozviedla manželka s uvedením, že sa o neho nebude starať, bolo v konaní vyvrátené, čo vyplýva z odôvodnenia rozsudku o rozvode. Z tohto rozsudku vyplýva, že žalobca mal množstvo mileniek a že svoju manželku fyzicky napádal. Pokiaľ ide o vyplatenú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, táto mu bola vo výške 4 616 eur vyplatená aj za položku 325 c - obmedzenie hybnosti pravého ramena. Skutočnosť, že žalobca sa nestretáva
s kamarátmi ako tomu bolo v minulosti, je pochopiteľná z dôvodu, že postupom času si každý založí vlastnú rodinu, do popredia sa dostane rodina a deti pred kamarátmi a spoločnými záľubami, čo však nemožno pripisovať dopravnej nehode, ale normálnemu životnému vývoju. Je logické, že žalobca sa s kamarátmi nestretáva často z dôvodu, že má priateľku, ktorej sa venuje a tiež nemožno opomenúť skutočnosť, že záľuby žalobcu alebo jeho priateľov sa zákonite menia aj s postupom veku. Priznaná výška nemajetkovej ujmy vo výške 7000 eur je dokonca vyššia ako by žalobcovi mohol súd priznať prípade v mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a teda aj
v tomto kontexte sa javí ako nedostatočne odôvodnená a neprimeraná. Taktiež namietal výrok súdu prvej inštancie o trovách konania, nesúhlasil s jeho názorom, že v prípadoch, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobca v konaní opakovane trval na výške nemajetkovej ujmy 50 000 eur, pričom vzhľadom na všetky skutočnosti mu muselo byť jasné, že ide o výrazne vyššiu sumu, ako je suma, ktorá sa pred súdmi priznáva v prípadoch preživšieho dopravnej nehody.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie čo do výroku I. a III. podal odvolanie aj
žalovaný 1/, v ktorom namietal odvolacie dôvody podľa § 365 písm. f/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov konania. Zdôraznil, že nemajetková ujma v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako ujma v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami. Väčšinu skutkových tvrdení, uvádzaných žalobcom, je potrebné subsumovať pod nároky, ktoré je možné priznať v rámci odškodnenia na zdraví podľa § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka: bolesti, strata sleziny a s ňou spojené častejšie ochorenia, strata na zárobku po skončení práceneschopnosti, sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno ohľadne skutkových tvrdení a ich pravdivosti v tom, že by sa jednalo o nároky, ktoré by bolo možné posudzovať podľa ustanovení o ochrane osobnosti Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že dôkazné bremeno je na žalobcovi. Žalobcov zdravotný stav aktuálne umožňuje realizovať jeho obľúbené aktivity, chodiť po horách, športovať, potápať sa, lyžovať a podobne. Nevykonáva ich podľa subjektívnych tvrdení žalobcu iba len
z dôvodu osobného strachu, nie kvôli nemožnosti z hľadiska zdravotného stavu. Z výsluchu svedkov je však zrejmé, že v súčasnosti športovú aktivitu žalobca fyzicky zvláda, naďalej sa venuje športom a dopravná nehoda mu neznemožnila tieto aktivity vykonávať. V priebehu pojednávaní vyplynulo, že žalobca po nehode vlastnil motocykle značnej hodnoty, ťažko predpokladať, že by nevyužíval. Skutočnosť, že žalobca nemá možnosť zamestnať sa
v súvislosti s následkami zhoršenia jeho zdravotného stavu neboli riadne preukázané, žalobca nepreukázal, že by sa snažil o hľadanie inej práce. Súdu predložil iba pracovnú zmluvu za posledné obdobie, ktoré nemusí nič vypovedať o skutočnej výške príjmu. Psychológa žalobca navštívil prvýkrát po 13 rokoch po nehode, nenavštevuje ho pravidelne. Ak by v dôsledku dopravnej nehody mal vážne psychické problémy, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do jeho osobnostných práv, z vlastnej vôle by sa začal omnoho skôr liečiť. Určité psychické problémy môže pociťovať, ale nejedná sa o také vážne problémy, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. V súčasnosti má partnerku, na partnerskom živote teda ukrátený nie je. Žalobca svoju bývalú manželku fyzicky napádal, udržiaval mimomanželské vzťahy, čo bolo príčinou rozvodu. Tieto skutočnosti sa stali až po dopravnej nehode a priamo vyvracajú jeho tvrdenie o príčinách rozvodu manželstva ako aj o tom, že mal vážne fyzické problémy. Taktiež nie je pravdivé tvrdenie žalobcu o tom, že nechodí k moru, pretože sa hanbí za svoje telo a nechodí do posilňovne. Žalobca na sociálnej sieti zverejnil verejne prístupnú fotografiu v plavkách, z ktorej je vidno presný opak. Taktiež tvrdenie, že nemôže jazdiť na motorke nie je pravdivé, v roku 2022 utrpel zranenie na motorke, naviac aj jeho priateľka ako spolujazdkyňa. Je ťažké uveriť tomu, že pokiaľ niekto v dôsledku dopravnej nehody sa bojí jazdiť na motorke, je fyzicky nespôsobilý ju ovládať, na tejto motorke nielenže jazdí, ale ešte aj so spolujazdcom. Žalobca je aktuálne zamestnaný, žije v partnerskom zväzku, venuje sa aktivitám, ktoré obľubuje, nie je fyzicky obmedzený tak, ako to bolo z jeho strany tvrdené. Súd opakovane priznal žalobcovi finančnú náhradu za nároky, ktoré možné subsumovať pod

nárok na náhradu škody a tieto nie je možné navyšovať ďalšou finančnou náhradou titulom nemajetkovej ujmy, aj keď by sa to javí ako spravodlivé. V podrobnostiach odkázal na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenia.

6. Žalobca sa k odvolaniu žalovaných písomne vyjadril tak, že navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a priznal mu nárok na náhradu trov konania. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného 1/, že väčšinu skutkových tvrdení uvádzaných žalobcom je potrebné subsumovať pod nároky, ktoré je možné priznať v rámci odškodnenia na zdraví podľa § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka. V súčasnosti nevykonáva svoje obľúbené aktivity z dôvodu zlého psychického stavu ako dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/. V zmysle správy klinického psychológa od dopravnej nehody trpí úzkostnými a depresívnymi stavmi. Od dopravnej nehody až do roku 2019 motocykel nevlastnil, potom sa odhodlal zakúpiť si ho, pretože motocykle sú jeho životná vášeň. Uspokojovalo ho vlastniť motocykel, aj keď na ňom nejazdil, ale ho len obdivoval v garáži. Motocykel si kúpil
z ušetrených prostriedkov z vyplatených poistiek. Čo sa týka nehody v roku 2022, z výsluchu svedkyne I. vyplynulo, že ho k jazde presvedčila ona, jazda nebola iniciatívou žalobcu. Skutočne nemá možnosť zamestnať sa za lepších platobných podmienok, nemá imunitu kvôli strate sleziny, s každou chorobou musí navštíviť lekára. Aj z výsluchu zamestnávateľa žalobcu vyplynulo, že ostatní zamestnanci sa pozastavujú nad tým, prečo ho zamestnáva, keď býva tak často chorý. Jeho pracovná pozícia mu umožňuje výkon práce formou home office, nie je nútený vykázať dočasnú práceneschopnosť. Nedisponuje dokladmi potvrdzujúcimi hľadanie si inej práce, konanie trvá už 12 rokov, nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby si uchovával doklady. Z výpovede priateľky žalobcu vyplýva, že vzťah so žalobcom je komplikovaný v dôsledku jeho psychických problémov. Tvrdenie žalovaného 1/, že žalobca bývalú manželku fyzicky napádal, nebolo preukázané. Naopak, bolo preukázané svedeckými výpoveďami, že bývalá manželka ho nazývala mrzákom, toto bolo dôvodom odcudzenia sa žalobcu a jeho bývalej manželky. Za týchto okolností žalobcovi nemožno zazlievať, že stratil záujem o manželku a hľadal si inú priateľku. Tieto skutočnosti
v konaní o rozvod manželstva neuvádzal, pretože mu to bolo nepríjemné. Pokiaľ ide
o fotografie na sociálnej sieti, tieto zobrazujú jeho telo bez pravej ruky, ktorú nikde neukazuje. Na fotke sa otočí tak, aby nebolo vidieť rozdiel medzi rukami, pravú ruku schováva za svoje telo. Na kúpalisko nechodí, pretože tam predpokladá, že stretne známych
a hanbí sa za odlišnú veľkosť svojich rúk. Pred nehodou mal svaly, telo vypracované, po dopravnej nehode došlo k značnej strate svalovej hmoty. Žalobcovi bývalí kamaráti sa sústavne a pravidelne stretávajú, v žiadnom prípade o motocykle záujem nestratili.

7. Žalovaný 2/ sa k vyjadreniu žalobcu písomne vyjadril tak, že zotrval na svojom odvolaní a poukázal na skutkovú a právnu argumentáciu obsiahnutú v doterajších prednesoch a písomných podaniach. Zdôraznil, že žalobca podľa jeho názoru v konaní neuniesol dôkazné bremeno.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení
§ 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“),
t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

9. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

10. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Žalovaní 1/, 2/ v odvolaniach namietali odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1
písm. f/ a h/ CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov
k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

12. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne

skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť
a pravdivosť získaných poznatkov.

13. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Na prejednanie odvolania žalovaných 1/, 2/ odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktorom osobitne vyzval strany na vyjadrenie sa k primeranosti súdom prvej inštancie priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

15. Žalobca prostredníctvom zástupcu zotrval na predchádzajúcej argumentácii, uvádzanej písomne a ústne v konaní pred súdom prvej inštancie. Mal za to, že priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná k následkom zásahu.

16. Žalovaný 1/ prostredníctvom zástupcu uviedol, že sa pridržiava doterajšej argumentácie, obsiahnutej v jeho písomných i ústnych podaniach. Namietal, že pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neboli splnené zákonné podmienky. Pre prípad, že by odvolací súd dospel k inému záveru, mal za to, že suma náhrady, priznaná súdom prvej inštancie je neprimerane vysoká.

17. Žalovaný 2/ v odvolacom konaní taktiež poukázal na obsah svojich doterajších vyjadrení a stotožnil sa s námietkami žalovaného 1/ o nedôvodnosti a o neprimeranosti priznanej náhrady.

18. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaných 1/, 2/ je sčasti dôvodné.

19. Žalobca sa v tomto spore domáha ochrany svojej osobnosti, a to pred neoprávneným zásahom do jeho práva na zdravie, za ktorý neoprávnený zásah žiada náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zásah do jeho osobnostných práv mal byť uskutočnený tým, že
žalovaný 1/, porušil dôležitú právnu povinnosť podľa § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z.
o cestnej premávke tým spôsobom, že pri vjazde na križovatku nedal prednosť v jazde motocyklu, ktorý viedol žalobca jazdiaci po hlavnej ceste, v dôsledku čoho došlo k ich zrážke, pri ktorej žalobca utrpel zlomeninu strednej časti vretennej kosti na oboch horných končatinách s posunom kostných úlomkov, zlomeninu veľkého hrboľa ramennej kosti vpravo
s pohmoždením okolitých mäkkých tkanív, poškodenie nervového zväzu pravej hornej končatiny, dvojitú ruptúru sleziny, otras mozgu, ktoré si vyžadovali hospitalizáciu a liečenie
s práceneschopnosťou a obmedzením v obvyklom spôsobe života. Za tento skutok, ktorý je trestným činom, bol žalovaný 1/ právoplatne odsúdený súdom. Žalovaný 2/ je poisťovňa, v ktorej bolo pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistené motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda, vedené žalovaným 1/ v čase dopravnej nehody. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná (rozsudok Najvyššieho súdu SR publikovaný v Zbierke stanovísk
NS a rozhodnutí súdov SR pod R 61/2018), ako správne konštatoval súd prvej inštancie.

20. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

21. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

22. Podľa § 13 ods.1 až ods.3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky

týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

23. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochranu života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava Slovenskej republiky v čl. 15, na ktorý nadväzujú
i ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré spoločne predstavujú konkretizáciu
čl. 7,8,10,11,13 a 14 Listiny základných práv a slobôd. V Občianskom zákonníku sa nachádza úprava osobnostných práv ako jednotného celku, v rámci ktorého však existujú jednotlivé čiastkové práva, ktoré zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých stránok osobnosti fyzickej osoby.

24. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku správne konštatoval, že v danom prípade jednoznačne došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu na zdravie a telesnú integritu dopravnou nehodou spôsobenou žalovaným 1/, o čom svedčí trestný spis aj lekárske správy
o priebehu liečby zranení žalobcu a touto dopravnou nehodou bolo zasiahnuté do jeho súkromného aj rodinného života, čo preukázali výpovede žalobcu a svedecké výpovede, taktiež lekárske správy, správy psychológa.

25. Odvolací súd v tomto smere zdôrazňuje, že jednotlivé prostriedky ochrany osobnosti v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka sú relatívne samostatné, je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, v závislosti od intenzity neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon pripúšťa možnosť podať návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), návrh na odstránenie následkov už vykonaných zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady (satisfakčná žaloba). Ak by sa však morálne zadosťučinenie nezdalo postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy i v peniazoch, čoho účelom je vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy peňažnou formou.

26. V danom prípade, keď neoprávneným zásahom bolo zasiahnuté do práva na žalobcu na zdravie takým spôsobom, že v dôsledku zranení, ktoré utrpel pri dopravenej nehode je žalobca od 16.06.2010 invalid a podľa posudku o invalidite má pokles pracovnej schopnosti o 35 %, ide objektívne o zásah, ktorý je nezvratný a nenapraviteľný. Nečakanou, náhlou a trvalou stratou viac ako tretiny pracovnej schopnosti žalobcu došlo nepochybne k tak závažnému zásahu, že morálne zadosťučinenie sa v tomto prípade jednoznačne nejaví byť postačujúce, ako správne uzavrel súd prvej inštancie, a to i pri zohľadnení skutočnosti, že žalovaný 1/ sa snažil žalobcu navštíviť už v nemocnici, pokúšal sa so žalobcom stretnúť a komunikovať s ním s tým, že ho veľmi mrzí, že k nehode došlo.

27. Výška priznaného peňažného zadosťučinenia je závislá na úvahe súdu, ktorý pri rozhodovaní musí prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva vzniklo.

28. Pokiaľ ide o existenciu závažnej ujmy, za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov SR považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

29. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že samotná dopravná nehoda, ktorá viedla k jeho vážnym fyzickým zraneniam, mala na psychiku žalobcu negatívny vplyv. Hoci od dopravnej nehody, uplynul už dlhý čas (viac ako 14 rokov), u žalobcu naďalej pretrvávajú psychické problémy, nepríjemné pocity, smútok, úzkosti, hanba, čo preukazujú žalobcom predložené správy psychológa A. T., T. zo dňa 01.07.2022 a 17.01.2023 i svedkyne I., ktorá ako jeho partnerka má so žalobcom najbližší vzťah. Podľa správy psychológa A. T., T. zo dňa 01.07.2022 následky nehody majú priamy dopad na jeho duševný stav, pretože kvôli nim musel podstatným spôsobom obmedziť svoj doterajší životný štýl ako v oblasti pracovného uplatnenia, tak v oblasti osobného. Jeho menšie pracovné uplatnenie, menšia výkonnosť a menšia schopnosť zaopatriť blízkych, spoločne s jeho fyzickým hendikepom dávajú základ pre pocit hanby a vlastnej neadekvátnosti. Od udalosti nehody prežíva úzkostné depresívne stavy, ktoré

majú s časom narastajúcu tendenciu. S postupujúcim vekom na ňom viacej dopadajú obmedzenia, ktorým je v bežnom fungovaní vystavený. S tým súvisí rozvoj subdepresívneho ladenia, premietania o budúcnosti, vlastným uplatnením a životnou spokojnosťou. Z psychologického hľadiska viedlo sústavné pripomínanie následkov nehody pociťované na vlastnom zdraví a na vlastnom fungovaní u posudzovaného k rozvoju závažných úzkostných depresívnych stavov. Popísaný psychický stav žalobcu je podľa názoru súdu napokon pochopiteľný, vzhľadom na neodstrániteľnosť a trvalosť následkov zásahu do práv žalobcu, ktoré sa nepochybne prejavujú vo všetkých oblastiach jeho súkromného či pracovného života, ako to vyplýva
i z výpovede svedkov M. B., R. O., Q. L., K. N., A. I.. Je pravdou, že žalobca sa svoj nepriaznivý psychický stav, rozhodol riešiť formou vyhľadania odbornej pomoci až so značným časovým odstupom v roku 2022, teda viac ako 13 rokov po nehode, avšak podľa psychológa (správa zo dňa 01.07.2022) dôvod, prečo žalobca doposiaľ nevyhľadal odbornú pomoc psychológa či psychiatra, je, že si nechcel subjektívne pripadať ešte viac neschopný či stigmatizovaný. Ťažkosti chcel zvládať vlastnými silami, nie nasadením psychofarmatík či dochádzaním k psychológovi. Na druhej strane, v dôsledku toho, že žalobca dňa 17.07.2022 bol účastný ďalšej vážnej dopravnej nehody opätovne na motocykli, ktorý viedol, (hospitalizácia na JIS oddelení a následné liečenie, operácia chrbta a ramena – viď výpoveď svedkyne I. dňa 23.11.2022), je logicky nanajvýš pravdepodobné, že na jeho nepriaznivý psychický stav opísaný psychológom A. T., T. v následnej správe zo dňa 17.01.2023 mala vplyv i táto druhá nehoda na motocykli. Psychológ v správe zo dňa 17.01.2023 naviac potvrdil, že žalobca nenavštevuje jeho ambulanciu pravidelne.

30. Odvolací súd ďalej zistil, že súd prvej inštancie pri určení výšky peňažnej náhrady správne prihliadol nielen na následky vzniknuté v dôsledku dopravnej nehody, súvisiace najmä s pretrvávajúcimi bolesťami a psychickými problémami žalobcu v spojitosti s následkami dopravnej nehody, ale na okolnosti tejto dopravnej nehody, teda skutočnosť, že išlo o nedbanlivostný trestný čin, kde nebolo v úmysle žalovaného 1/ konať týmto spôsobom. Žalovaný 1/ svoj čin viackrát oľutoval, svoj skutok nikdy nezľahčoval a viackrát sa pokúšal žalobcovi aj osobne ospravedlniť, a to i hneď bezprostredne po nehode, keď mienil navštíviť žalobcu v priamo v nemocnici, odkiaľ ale žalobca na reverz odišiel. So žalobcom sa snažil opakovane komunikovať. Žalovaný 1/ bol za svoj čin právoplatne odsúdený v trestnom konaní, svoj trest si odpykal.

31. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že nebola dôvodná odvolacia námietka žalovaných, že súd prvej inštancie v podstate dvojito hodnotil vzniknutú nemajetkovú ujmu
v režime náhrady škody na zdraví a v režime ochrany osobnosti, keď priznanie náhrady nemajetkovej ujmy odôvodnil len skutočnosťami, ktoré zakladajú nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia, prípadne jeho zvýšenie, ale nie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

32. Ako uviedol odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, podľa záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 1/2015 ten istý skutkový dej môže
v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z.
o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení K. C. T.
a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní
v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti
a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že pokiaľ ide o nárok na náhradu škody na zdraví (konkr. nároky na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia) na jednej strane a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach, sú to dva samostatné nároky a na ich uplatnenie je preto potrebné poskytnúť súdu také skutkové tvrdenia, aby bolo možné odlíšiť nárok na náhradu škody na zdraví od nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do práva na ochranu osobnosti. Nemajetkovou ujmou v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry

fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 Občianskeho zákonníka) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 Občianskeho zákonníka). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 13
ods. 2 Občianskeho zákonníka je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy
a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadne optimálne, a tým účinne vyvážiť
a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu
a najúčinnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 Občianskeho zákonníka) je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).
33. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti
s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následok").

34. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodní, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre bežné životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie spoločenských úloh. Ide o nárok, ktorý je uhrádzaný jednorazovo podľa miery obmedzenia možností poškodenej osoby uplatniť sa v bežnom živote a spoločnosti. Ide o tzv. trvalé následky, ktoré charakterizuje ustálenie zdravotného stavu, čo znamená nemožnosť ďalšieho zlepšenia zdravotného stavu. Inými slovami, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno charakterizovať ako náhradu za preukázateľne nepriaznivé následky, ktoré trvalo a výrazným spôsobom sťažujú uplatnenie poškodeného v osobnom živote, profesijnom živote alebo iných sférach života človeka. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 59/1957 sťažením spoločenského uplatnenia je potrebné rozumieť zohyzdenie trvalejšieho charakteru, ktoré obmedzuje poškodeného
v normálnej náplni života tým, že ho vylučuje z uplatnenia v spoločnosti, v športe,
v kultúrnom živote a pod. Tak je tomu aj vtedy keď sa následky poranenia prejavujú skôr
v celom počínaní a chovaní poškodeného než v telesnom zohyzdení.

35. Z obsahu spisu vyplýva, že vo vzťahu k žalobcovi bolo hodnotené SSU podľa Položky 325c-obmedzenie hybnosti pravého ramena: 300 bodov. Vychádzajúc zo znenia prílohy
č. 1 zákona č. 737/2004 Z. z. bodu II. sadzieb bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sa ohodnocuje obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu, resp. iných častí hornej končatiny pod bodom 325 a nasl. Tento zásah potom v zmysle zásady
ne bis in idem nemôže byť zohľadnený zároveň z titulu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 11 a 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Za nesporný následok dopravnej nehody, ktorý ale zároveň nemožno subsumovať pod položku ohodnocovanú u žalobcu z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považoval ten, že v dôsledku dopravnej nehody žalobca, trpí psychickými ťažkosťami, s ktorými sa preukázateľne (správy psychológa, výpovede svedkov) nedokázal doposiaľ vyrovnať (viď odsek 29 tohto rozsudku).
36. Tieto psychické následky (a nielen priamo fyzické následky zranenia) majú podľa výpovede svedka K. N., zamestnávateľa žalobcu, vplyv i na pracovný výkon žalobcu, čomu zodpovedá i fakt, že jeho pracovná schopnosť poklesla o 35 % a je poberateľom invalidného dôchodku. Otázka, či sa žalobca pokúšal nájsť si iné, pre neho vhodné zamestnanie, kde by dosahoval vyšší príjem, nie je pre toto konanie relevantná, nakoľko sa týka odlišného nároku (náhrady na stratu na zárobku počas trvania PN, resp. po jej ukončení).

37. Výsluchmi svedkov bolo pred súdom prvej inštancie preukázané, že minimálne po isté obdobie sa spôsob života žalobcu zásadne zmenil. V konaní bolo výsluchom žalobcu

a výpoveďami svedkyne R. O. preukázané, že jeho vtedajšia partnerka I. S. ho opustila kvôli následkom zranenia. Je nesporné, že následky zranení sú viditeľné na prvý pohľad a podľa svedkov M. B., R. O., Q. L., K. N., A. I. ako i podľa správy psychológa z tohto dôvodu trpí pocitmi hanby a menejcennosti, úzkosti. Na uvedenom nič nemení ani zverejnenie fotografie žalobcu v plavkách na verejnej sieti, ktorú skutočnosť žalobca dňa 25.01.2023 vysvetlil tak, že sa pokúšal žiť životom, ako pred nehodou. Žalovaní žiadny relevantný dôkaz o opaku v konaní neprodukovali. Svedkovia M. B., R. O., Q. L., A. I. potvrdili tvrdenie žalobcu, že po nehode prestal športovať v rozsahu ako pred ňou. Pokiaľ žalovaní v odvolaní namietajú, že z výpovede svedka L. vyplýva, že dôvodom obmedzenia športovej aktivity žalobcu nie je fyzická nemožnosť žalobcu šport vykonávať, ale jeho strach a úzkosť, odvolací súd uvádza, že výpoveď svedka plne korešponduje so závermi psychológa o úzkostných a depresívnych stavoch žalobcu v dôsledku nehody, zasahujúcich do všetkých aspektov jeho života. Napokon predmetom tohto súdneho konania nie je sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu v dôsledku fyzického zranenia, resp. jeho následkov (obmedzenie hybnosti ramena), ale práve otázka psychických, vnútorných následkov neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv. Z fotografie žalobcu na sociálnej sieti nemožno bez ďalšieho vyvodiť, že žalobca športuje a športovú činnosť vykonáva v takom rozsahu, ako pred nehodou. Pokiaľ ide o vedenie motorky, je pravdou, že v žalobe, doručenej súdu dňa 30.11.2011 ako i pri výsluchu dňa 25.06.2014 žalobca tvrdil, že motorku v dôsledku svojich zranení fyzicky nedokáže viesť. V priebehu konania, v roku 2019, si zakúpil novú motorku, na ktorej v roku 2022 havaroval. Z popísaných skutočností však nemožno bez ďalšieho vyvodiť záver o úmyselnom zavádzaní zo strany žalobcu. Žalobca pri výsluchu dňa 25.01.2023 vysvetlil, že sa naučil hybnosť pravej ruky kompenzovať a motorku už používať môže, ale nie tak „športovo“ ako pred nehodou. Kúpu motorky mu odporučili na zlepšenie psychického stavu, nešlo o motorku na jazdu vysokou rýchlosťou. Svedkyňa A. I. pri výsluchu túto argumentáciu podporila tvrdením, že to ona na žalobcu naliehala, aby sa šli previezť na motorke, myslela si, že by mu to pomohlo, ale boli len párkrát. Z týchto dôkazov tak vyplýva, že žalobca, hoci predtým aktívny vodič motocykla, nejaký čas motocykel viesť nedokázal a v súčasnosti u neho ide len o občasnú aktivitu, čo taktiež nasvedčuje len pomalému procesu vyrovnávania sa s nehodou, vyplývajúcemu z ostatných dôkazov. Keďže súd prvej inštancie vyhodnotil všetky popísané dôkazy jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti a vyvodil z nich logické, konzistentné a presvedčivé závery, nemožno prisvedčiť odvolacej námietke žalovaných o neunesení dôkazného bremena žalobcom v konaní. Pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivý proces nie je právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04 zo dňa 31.08.2004, I. ÚS 97/97 zo dňa 05.01.2000, II. ÚS 3/97 zo dňa 19.03.1997).

38. Pokiaľ však súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností mal za to, že suma 7 000,- eur je ako náhrada nemajetkovej ujmy zo strany žalovaných titulom zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti, primeraná, odvolací súd má za to, že jeho rozhodnutie je minimálne predčasné. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie totiž nevyplýva či a akým spôsobom - vzhľadom na povinnosť rešpektovania princípu právnej istoty - vzal do úvahy i rozhodnutia súdov v obdobných veciach alebo iné súdnou praxou uznávané interpretačné hľadiská pre úvahy o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany osobnosti pred neoprávneným zásahom.

39. Platí totiž, že rozsah peňažnej náhrady za zásah do ochrany osobnosti nie je bezbrehý a súd je pri svojej voľnej úvahe limitovaný už vyššie uvedenými zákonnými kritériami. V tejto súvislosti treba doplniť, že rozsah peňažnej náhrady je limitovaný i základnými právnymi princípmi, medzi ktoré možno zaradiť napr. i princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade
s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. I keď odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodnutia iných súdov
v obdobných veciach nemožno chápať ako presné matematické vyjadrenie, akúsi tabuľku, určujúcu presnú sumu, aká má byť priznaná v tom- ktorom prípade, ale len ako základný rámec pre úvahy súdu o primeranosti výšky finančnej náhrady, v ktorom treba zohľadniť všetky špecifiká prejednávanej veci, súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí opomenul vyhodnotiť akékoľvek rozhodnutie súdov SR v obdobnej veci, ktoré by dávalo podklad pre jeho úvahy o primeranosti priznanej finančnej náhrady.

40. Odvolací súd tak poukazuje na nasledujúce rozhodnutia súdov SR v obdobných veciach:

- rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/103/2018 zo dňa 18.07.2018, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 8C/179/2011-344 zo dňa 21.02.2018
o.i. vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy žalobcu vo výške 2.500 eur. V súdenej veci žalobca pri dopravnej nehode, zavinenej vodičom žalovaného v roku 2008 utrpel neúplnú amputáciu ľavej hornej končatiny, skalpáciu ľavej ramennej kosti III. stupňa, trieštivú otvorenú zlomeninu hákovitého výbežku ľavej lakťovej kosti III. stupňa, poškodenie trojhlavého ramenného svalu, ohýbačov a vyrovnávačov ľavého predlaktia a poškodenie ľavého nervu vľavo s trvalými následkami, pričom týmto rozsudkom bola žalobcovi priznaná i náhrada škody na zdraví v celkovej výške 26.291,97 eur;
- rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/209/2018 zo dňa 19.12.2018, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 8C/18/2016-124 zo dňa
06. júna 2018, tak, že žalobkyni bola titulom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah spôsobený dopravnou nehodou priznaná suma 5 000,- eur. U žalobkyne sa v dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala v roku 2006, rozvinula závažná duševná porucha, pre ktorú stratila, resp. jej bola obmedzená spôsobilosť na právne úkony;
- rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/93/2018 zo dňa 11.09.2018, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/271/2017-69 zo dňa 28. 03. 2018 o.i. vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy žalobcu vo výške 3 000 eur. V súdenej veci žalobkyňa, profesionálna športovkyňa, pri dopravnej nehode, utrpela zranenie hornej končatiny s obmedzením hybnosti, vrátane rozsiahlych plošných jaziev, pričom týmto rozsudkom bola žalobkyni priznaná i náhrada škody na zdraví (bolestné) vo výške
15 687,- eur;
- rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4CoCsp/10/2020 zo dňa 26.08.2020, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 16Csp42/2018-280 zo dňa
11. novembra 2019, o.i. vo výroku o náhrade nemajetkovej ujmy žalobcu vo výške
1 500 eur. V súdenej veci žalobca, pri dopravnej nehode, zavinenej druhým vodičom, utrpel polytraumu, pomliaždenie a odreniny oblasti zápästia ruky vpravo, pomliaždenie a odreniny tváre a predkolenia vľavo, zlomenina členkovej kosti vpravo, abrupcia bodcovitého výbežku vpravo, zlomenina diafýzy lakťovej kosti vľavo, sériová zlomenina rebier III-VII vpravo, pomliaždenie pľúc, zakrvácanie do pleurálnej dutiny obojstrane, zlomenina oboch členkov vpravo, zlomenina diafýzy ihlice vľavo, zlomenina bázy II, III záprstnej kosti ľavej ruky, zlomenina priečneho výbežku stavca L5 vľavo, zlomenina krížovej kosti, otras mozgu a tržná rana brady, pričom týmto rozsudkom bola žalobcovi priznaná i náhrada škody na zdraví (bolestné a SSU) vo výške 15 455,- eur;
- rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/69/2015 zo dňa 15.10.2015, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Komárno z 3. decembra 2014 č. k. 8C/151/2011-232 tak, že žalobcovi bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah spôsobený dopravnou nehodou 3500,- eur. V súdenej veci žalobca, pri dopravnej nehode, zavinenej druhým vodičom v roku 2009, utrpel otras mozgu, vyklbenie pravej kľučnej kosti a lakťa, poškodenie fibulárneho nervu pravej ruky s nutnosťou operačného zákroku, ktoré zranenia si vyžiadali liečenie a práceneschopnosť, s trvalými následkami. Žalobca prijal i náhradu škody na zdraví v celkovej výške 15897,42 eur.

41. Naviac, i keď samotný Občiansky zákonník ponecháva určenie výšky relutárnej náhrady v peniazoch na úvahu súdu (za rešpektovania zákonných podmienok), právna úprava mimo Občianskeho zákonníka pozná nároky náhrad nemajetkovej ujmy pri poškodení zdravia či úmrtí osoby, čo možno považovať za isté vodiace východisko (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo/15/2012 zo dňa 30.09.2013). V tomto smere je použiteľné napr. i v čase nehody účinné ust. § 5 ods. 1, 2 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí trestných činov, podľa ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Poškodenému sa
v prípade ujmy na zdraví môže ako odškodnenie poskytnúť maximálne finančná suma predstavujúca rozdiel medzi výškou odškodnenia vypočítaného podľa odseku 1 a súčtom všetkých finančných súm, ktoré už poškodený dostal ako náhradu ujmy na zdraví. V súdenej veci by za obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, t.j. za rok 2009, išlo pri úmrtí osoby o 50-násobok sumy 295,50 eur, t.j. sumu 14 775,- eur. Súd prvej inštancie v tomto smere neodôvodnil, prečo sa mu vo vzťahu ku konkrétnemu poškodeniu zdravia žalobcu javí byť opodstatnený nárok dosahujúci takmer polovicu sumy, priznávanej pozostalým po usmrtenej obeti trestného činu a ako v tomto smere zohľadnil fakt, že žalobcovi už bolo titulom náhrady škody na zdraví vyplatené plnenie v celkovej výške 26 134,61 eur.

42. S poukazom na uvedené sa odvolaciemu súdu javí byť súdom prvej inštancie priznaná suma 7 000,- eur neprimeraná. Vzhľadom na popísaný rámec súdmi SR priznávaných súm náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch, ako je prejednávaná vec, s prihliadnutím na interpretačné hľadisko zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí trestných činov a vzhľadom na závažnosť žalobcom utrpenej ujmy v súdenej veci ako i okolnosti, za ktorých k zásahu do jeho práva na zdravie, súkromie a dôstojnosť došlo (odseky 27 až 37 tohto rozsudku), sa ako primeraná javí byť suma 2 500,- eur.

43. Záverom odvolací súd uvádza, že uviedol, že námietka premlčania žalovaného nároku, vznesená opakovane v priebehu konania žalovanými 1/, 2/ nie je dôvodná. Odvolací súd vychádzal zo znenia právnej vety z rozhodnutia NS SR z 31. júla 2017 sp. zn.
6 MCdo 1/2016, a to najmä z jej úvodu, ktorý výslovne hovorí o tom, že tam špecifikovaná nemajetková ujma je škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Iba pre účely tohto predpisu tak NS SR pripustil podradenie nemajetkovej ujmy pod pojem škoda, a preto podľa odvolacieho súdu nie je možné aplikovať toto podradenie pojmu aj na iné predpisy, v tomto prípade na Občiansky zákonník. Preto bolo správne, pokiaľ bola otázka premlčacej doby pri náhrade nemajetkovej ujmy posudzovaná súdom prvej inštancie naďalej podľa § 101 OZ. Naviac je potrebné prihliadnuť k aktuálnej judikatúre Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/252/2021 z 31. marca 2022, publikované v Zbierke stanovísk
a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod R 3/2022, z ktorého právna veta znie: ,,Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13
ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka)“. Nakoľko k dopravnej nehode došlo dňa 13.07.2009 a žaloba bola podaná na súde 30.11.2011, nárok žalobcu premlčaný nie je, keďže premlčacia doba začala plynúť až dňa 13.07.2010. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie postupoval správne, keď neprihliadol na námietku premlčania zo strany žalovaných.

44. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej častí vo výroku I. zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2 500,- eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného z nich v rozsahu plnenia zaniká povinnosť plniť druhého žalovaného (keďže u žalovaných ide o samostatné procesné spoločenstvo odvíjajúce sa od samostatnosti nárokov žalobcu voči žalovaným subjektom). Vo zvyšnej časti, ktorá bola predmetom odvolacieho konania (o zaplatenie 4500,- eur) žalobu zamietol ako nedôvodnú.

45. Podľa § 396 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

46. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva.

47. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo.
U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovelo v plnom rozsahu. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci. Vo všeobecnosti platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. júna 2011, sp. zn. 8 Szo 215/2010). Iba v prípade, ak je pomer úspechu obidvoch strán zhruba rovnaký, súd rozhodne, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

50. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné k § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016, a teda zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku.
V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobca má
v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je odôvodnené interpretáciou pojmom úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

51. V prejednávanej veci uplatnil žalobca proti žalovaným nárok na zaplatenie
50 000,- eur titulom nároku na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy
v peniazoch podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako je uvedené vyššie, Občiansky zákonník nevymedzuje hranicu pre určenie výšky relutárnej náhrady za nemajetkovú ujmu
a výšku náhrady určí súd podľa svojej úvahy. Odvolací súd týmto rozsudkom zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 2500,- eur s tým, že v rozsahu plnenia ktorékoľvek z nich zaniká povinnosť
i druhého žalovaného a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

52. Na základe uvedených skutočností, s poukazom na vyššie popísaný právny názor, možno konštatovať, že žalobca mal v prejednávanej veci nároku na ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého výška závisela od úvahy súdu,
čo do právneho základu plný úspech a v zmysle zásady úspechu im vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ patrí plná náhrada trov konania, počítaných z výšky prisúdenej sumy. Pokiaľ žalovaní namietajú, že žalobca mal reálne ohodnotiť výšku nároku, ktorého mienil v konaní domáhať, odvolací súd uvádza, že do úvahy je potrebné vziať i fakt, že žalobca podával žalobu v roku 2009, teda v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý ako pravidlo pri náhrade trov konania v takýchto konaniach (ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu) ustanovoval plnú náhradu trov konania, aj keď mal žalobca vo veci úspech len čiastočný (§ 142 ods. 3 OSP). V tom čase mohol žalobca legitímne očakávať, že aj pri čiastočnom úspechu mu bude priznaná plná náhrada trov konania (počítaná zo súdom priznanej výšky nároku, tzv. „prísudku“).

53. Popísané právne závery plne korešpondujú i s názormi právnej teórie, podľa ktorej zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Napríklad pri sporoch o ochranu osobnosti býva pravidlom, že si žalobca svoju nemajetkovú ujmu ocení spravidla vyššie, ako na koľko mu ju odhadne súd podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Nebolo by však celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri k tomu napr. nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (BARICOVÁ, Jana. § 255 [Náhrada trov podľa úspechu].
In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1027). Záver odvolacieho súdu o potrebe priznať žalobcovi
voči žalovaným plnú náhradu trov konania, počítaných z výšky prisúdenej sumy je
v súlade i s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR- napr. uznesenie
sp.zn. 7Cdo/168/2022 zo dňa 28.06.2023.

54. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, že žalobca má voči
žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu
100 %, ale len zo súdom priznanej sumy.

55. O výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania žalobcu rozhodne

v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

56. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP):
- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)
- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)
- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)
- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)
- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).